

UZSOKI UTCAI KÓRHÁZ
A Semmelweis Egyetem Gyakorló Kórháza
1145 Budapest, Uzsoki utca 29-41.
Főigazgató: Dr. Ficzere Andrea

SEBÉSZETI - ONKOSEBÉSZETI OSZTÁLY
Osztályvezető főorvos: Dr. Bursics Attila Ph.D.

E-mail: bursics@uzsoki.hu
Telefon: 06-1-467-3794
06-1-467-3700/1749
Telefax: 06-1-220-9950
www.uzsoki.hu

Betegtájékoztató

hasnyálmirigyműtétekről

Uzsoki Utcai Kórház

Sebészeti-Onkosebészeti Osztály – Fővárosi Onkosebészeti Központ

Budapest

Kedves Betegünk!

Az elvégzett vizsgálatok alapján az Ön gyógyulásához a hasnyálmirigy részleges vagy teljes eltávolítására van szükség, ezért bocsátjuk ezt a tájékoztatót az Ön rendelkezésére. Ezen tájékoztató segítségével megpróbáljuk a műtét előtti felkészülést megkönnyíteni, illetve felvilágosítjuk Önt a betegsége gyógyulásához szükséges orvosi beavatkozások előnyeiről, hátrányairól, illetve a műtétet követően kialakuló lehetséges szövődményekről.

A hasnyálmirigy anatómiája és funkciója

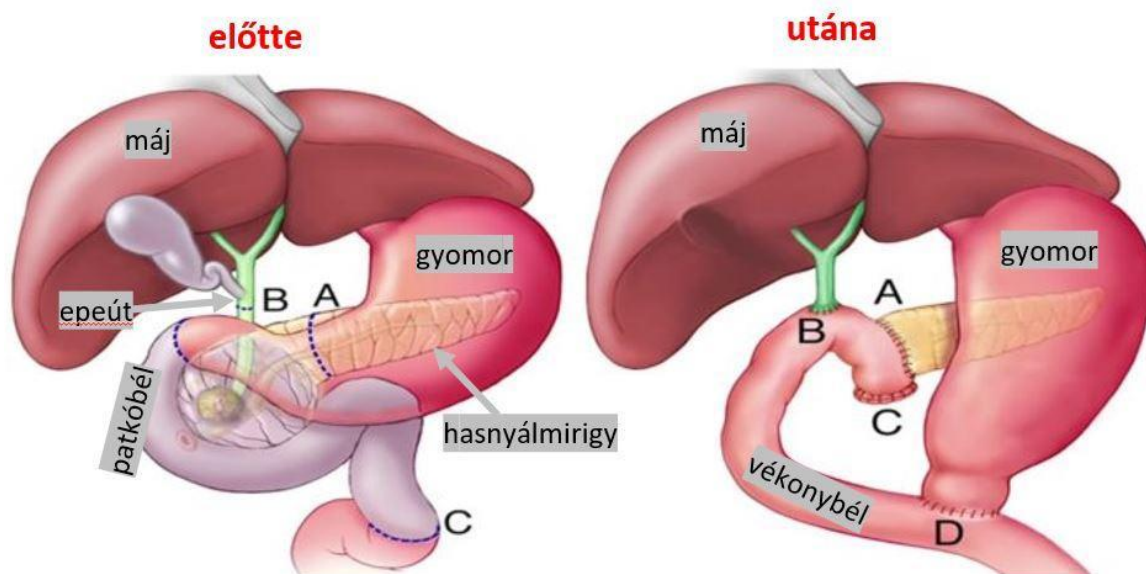
A hasnyálmirigy a has hátsó részén, a hasüreg mögött helyezkedik el (az úgynevezett retroperitoneumban), a gyomortól fedetten, szoros összefüggésben a patkóbéllel, számos létfontosságú ér közvetlen szomszédságában. Három részre osztható, a hasnyálmirigy fejére, a testre és a farkra. Kevert funkciójú mirigy, mivel mind külső elválasztású (bélbe kiválasztódó emésztőenzimeket termel), mind belső elválasztású (vérbe kiválasztódó hormonokat termel, pl. inzulin, glukagon, szomatosztatin) funkciója is van, ezek következtében az emésztésben és a vércukorháztartásban tölt be kiemelt szerepet.

A hasnyálmirigy betegségei

Osztályunk hasnyálmirigy sebészeti centrumként van nyilvántartva. Hasnyálmirigy műtéteket végzünk a hasnyálmirigy gyulladásos betegségei (heveny és idült gyulladás, ciszták), a hasnyálmirigy/patkóbél jóindulatú daganatai, illetve a hasnyálmirigy/patkóbél/fő epeút rosszindulatú daganatai miatt. A hasnyálmirigy reszekció (részleges eltávolítás) három főbb formáját különböztetjük meg: (1) a hasnyálmirigyfej patkóbéllel történő eltávolítása, (2) a hasnyálmirigytest és -fark eltávolítása (szükség esetén lépeltávolítással) (3) a teljes hasnyálmirigy patkóbéllel történő eltávolítása (szükség esetén lépeltávolítással).

Műtéti eljárások

A hasnyálmirigyfej és patkóbél eltávolítása

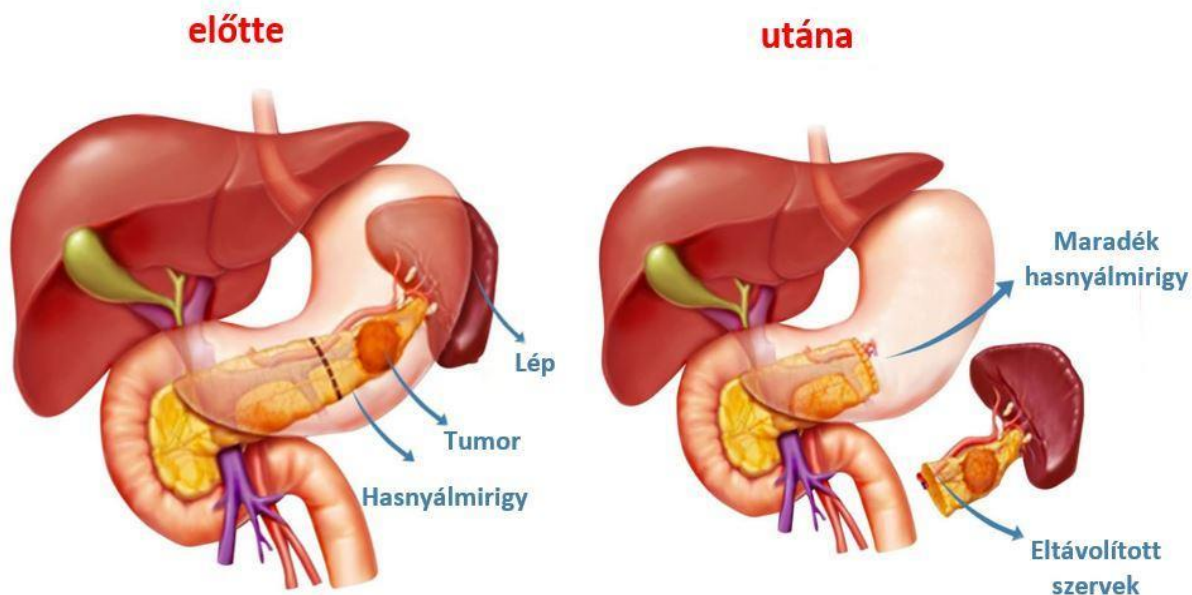

A hasnyálmirigy fejből, a patkóbélből és a fő epeútból kiinduló elváltozások esetén alkalmazott eljárás. Eltávolításra kerül az epehólyag, a hasnyálmirigy feji része, a patkóbél, a közös epeút, illetve rosszindulatú daganatok esetén a környező nyirokcsomók. Az egyik műtéti típusnál a gyomrot és a gyomorzárat, azaz a pylorust megkíméljük, ezt a műtétet pylorus megtartásos műtétnek hívjuk (PPPD = pylorus preserving pancreatoduodenectomy). A másik műtéti típusnál a gyomor egy részét eltávolítjuk, ezt nevezük Whipple-műtétnek. A maradék hasnyálmirigyét a vékonybélbe szájazzatjuk, az epe elfolyását a maradék epevezeték és a vékonybél közötti összeköttetéssel biztosítjuk, illetve a tápcsatorna folytonosságát a gyomor és a vékonybél közötti összeköttetéssel állítjuk helyre. Ezen műtéti eljárásokat válogatott esetekben laparoszkoós módszerrel is végezzük.

A hasnyálmirigy test-farok eltávolítása (disztális reszekció)

A hasnyálmirigy testében és farki részében elhelyezkedő elváltozások esetén alkalmazott eljárás. A hasnyálmirigy bal oldali részét (test-farok) eltávolítjuk – az anatómiai közelség miatt szinte minden esetben – a léppel együtt (splenectomia). Amennyiben Önnél

lépeltávolítást tervezünk, ez esetben a műtétet megelőzően védőoltás beadása szükséges, erről kezelőorvosa időben tájékoztatja.

Osztályunkon ezt a műtéti eljárást csaknem minden esetben laparoszkoós úton végezzük. A daganat kiterjedése, a műtéti területen elhelyezkedő korábbi műtétből származó összenövések vagy hirtelen kialakuló jelentős vérzések esetén a tervezett laparoszkoós műtét során szükségessé válhat nagy hasmetszésre váltás (ezt nevezik konverzióknak).

Teljes hasnyálmirigy-eltávolítás (total pancreatoduodenectomia)

Az előző két eljárás összefoglalásaként írható le.

A műtét lehetséges szövődményei

Nagyon fontos tudni, hogy minden orvosi beavatkozásnak van kockázata, bármely orvosi tevékenységet követően szövődmény alakulhat ki. A hasnyálmirigy műtétek a hasi sebészet egyik legösszetettebb beavatkozásai közé tartoznak, szövődmények is előfordulhatnak. Jelen korszerű diagnosztika és kezelési módszerek mellett a szövődmények az esetek többségében megelőzhetőek, illetve sikeresen kezelhetőek.

Környező szervek sérülése

Ritka esetben a hasnyálmirigy körül elhelyezkedő szervek (máj, lép, vékonybél, vastagbél, epeút) sérülése is felléphet. A bekövetkezett sérülést ellátjuk, ami a műtét hosszának és komplikáltságának növekedésével jár, extrém esetben szükségessé válhat a sérült szerv vagy szervrész eltávolítása.

Hasnyálmirigysipoly (fistula)

A hasnyálmirigy-vékonybél közti varrat elégtelensége számos ok miatt létrejöhet, mely következtében a kiszabaduló emésztőenzimek hasnyálmirigy-gyulladást váltanak ki, mely a környező szervek károsodását okozzák. Ezen szövődmény legtöbbször műtét nélkül (konzervatíván) kezelhető, azonban bizonyos esetekben bőrön keresztüli cső (drén) behelyezés és váladéklebocsátás vagy ismételt műtét válhat szükségessé.

Lassult gyomorürülés

A tápcsatorna folytonosságát – a hasnyálmirigyfej eltávolításánál – a gyomor vagy patkóbél vékonybéllel való összekötése biztosítja. Egyes esetekben az összeköttetésen keresztül a gyomortartalom ürülése lassabban indul meg. A legtöbbször ez a szövődmény műtét nélkül (konzervatíván) kezelhető, ekkor szükségessé válhat – akár elhúzódóan – gyomorszonda vagy tápszonda viselése.

Emésztési zavar

A műtétet követően a hasnyálmirigy emésztőenzim-termelési funkciója csökkenhet, ezért emésztőenzim-készítményre szorulhat. Teljes hasnyálmirigy-eltávolítás esetén élethosszig emésztőenzim-pótlás szükséges.

Vércukorháztartás zavara

A műtétet követően a hasnyálmirigy inzulintermelési funkciója csökkenhet, ezért diabetológus javaslata alapján gyógyszeres- vagy inzulinkezelés válhat szükségessé. Ekkor

a területi diabetológiai gondozót keresse fel! Teljes hasnyálmirigy-eltávolítás esetén, az inzulintermelés hiánya miatt élethosszig inzulinkezelés szükséges.

Vérzés

A kis mennyiségű vérzéstől, a súlyos, életveszélyes állapotot előidéző, további sebészi beavatkozást vagy vérátömlesztést (transzfúzió) igénylő vérzésig terjedhet. Nagy mennyiségű vérvesztés esetén további szervek vérellátása is károsodhat (szív, agy). A műtét után is jelentkezhet a műtéti területről vagy a tápcsatornából olyan vérzés, mely a későbbiekben akár további beavatkozás(oka)t igényelhet.

Fertőzésveszély

A műtétet követően kialakult hasúri fertőzések antibiotikummal jól kezelhetők, de kezelés nélkül tályogképződéshez, hashártyagyulladásához és előrehaladott esetben szepszishez (vérmérgezéshez) vezethetnek, amelyek miatt újabb műtéti beavatkozás válhat szükségessé.

Trombózis

A műtét alatt vagy után az alsó végtag vénáiban vérrög (trombus) képződhet, amelyből kisebb darabok leszakadhatnak és más távoli szervek vérellátását károsíthatják, így okozhatnak tüdőembóliát, sztrókot, veseelégtelenséget. Ha a májkapu ereiben alakul ki vérrög, májelégtelenség léphet fel. A trombózis elkerülése érdekében osztályunkon a műtét után a szakma szabályai szerint naponta véralvadásgátló injekciót adunk.

Vérömlenyképződés

A műtéti területen kialakulhat fájdalmas duzzanat, amely háttérben vérgyülem azaz haematoma áll. Az esetek többségében spontán felszívódik 1-2 héten belül. Nagy méretű vérömleny esetén ismételt műtéti feltárássra lehet szükség.

Sebfertőzés

A műtéti seb a műtét utáni időszakban elfertőződhet, amely rendszeres kötözés mellett gyógyul. Súlyos esetekben speciális, negatív nyomású sebkezelést alkalmazunk.

UZSOKI UTCAI KÓRHÁZ
A Semmelweis Egyetem Gyakorló Kórháza
1145 Budapest, Uzsoki utca 29-41.
Főigazgató: Dr. Ficzere Andrea

SEBÉSZETI - ONKOSEBÉSZETI OSZTÁLY
Osztályvezető főorvos: Dr. Bursics Attila Ph.D.

E-mail: bursics@uzsoki.hu
Telefon: 06-1-467-3794
06-1-467-3700/1749
Telefax: 06-1-220-9950
www.uzsoki.hu

Sebszétválás

A hasi sebek szétválása, a hasüreg spontán megnyílása ismert szövődmény. A szétnyílás nagyságától függően ismételt műtét válhat szükségessé.

Bőr-, lágyrész- és idegsérülések

Az injekciók, a fertőtlenítőszeres és az elektromos árammal működő műtéti eszközök okozhatnak bőr-, lágyrész és idegsérüléseket, amelyek következtében zsibbadás, bénulás és egyéb érzés-, mozgászavar alakulhat ki.

Összenövések

A műtétet követően a hasüregben összenövések alakulhatnak ki, amelyek akár évekkel később is bélelzáródáshoz, hasi panaszokhoz vezethetnek.

Keringészavar és szívritmuszavar, légzési elégtelenség

Allergiás reakció

A gyógyszerekre kialakult allergiás reakciónak viszketés, kiütés, duzzanat és köhögés lehet a következménye. Súlyos esetekben előfordulhat fulladás és keringésmegállás is.

UZSOKI UTCAI KÓRHÁZ
A Semmelweis Egyetem Gyakorló Kórháza
1145 Budapest, Uzsoki utca 29-41.
Főigazgató: Dr. Ficzere Andrea

SEBÉSZETI - ONKOSEBÉSZETI OSZTÁLY
Osztályvezető főorvos: Dr. Bursics Attila Ph.D.

E-mail: bursics@uzsoki.hu
Telefon: 06-1-467-3794
06-1-467-3700/1749
Telefax: 06-1-220-9950
www.uzsoki.hu

A műtét előtt

A műtétet megelőző személyes konzultáció során az egészségügyi dokumentációját átnézve és az Ön állapotát felmérve dönt a kezelőorvosa a megfelelő műtét típusáról, és ellátja a vizsgálatokhoz szükséges beutalókkal, amelyeket a területileg illetékes ellátóhelyen tud elvégeztetni. Minden hasnyálmirigyműtétet altatásban végzünk. A műtétet megelőzően (jellemzően a befejezés előtt egy héttel) altatóorvosi konzultáció történik (B épület földszint), melyre hozza magával az összes orvosi dokumentációját, az altatóorvosi beutaló mellett található, Ön által kitöltött kérdőívet és a szükséges vizsgálatok leleteit (laborvizsgálat, vércsoport, EKG, mellkasröntgen stb.). Amennyiben Ön valamilyen véralvadást befolyásoló gyógyszert szed, annak elhagyásáról konzultáljon kezelőorvosával. A műtétek elvégzéséhez vérbiztosítás szükséges, érdeklődjön kezelőorvosánál az irányított véradás lehetőségéről. További információ:

<https://www.ovsz.hu/hu/ver/iranyitott-veradas>

Nagy megterheléssel járó műtétek révén fontos a megfelelő fizikai, tápláltsági és pszichés állapot, ezért a beavatkozás előtt gyógytornász, dietetikai és pszichológiai konzultációra nyílik lehetőség.

Amennyiben Önnél lépeltávolítást tervezünk, ez esetben a műtétet megelőzően védőoltás beadása szükséges, erről kezelőorvosa időben tájékoztatja.

Kérjük kövesse az Önt kivizsgáló orvosok utasításait, amennyiben másképp nem rendeljük, ügyeljen a következőkre:

Előkészület

Az altatóorvosi vizsgálat során, illetve a műtét előtti napon betegfelvételkor tájékoztassa altatóorvosunkat, illetve felvevő orvosát az Ön által alkalmazott gyógyszerekről, különös tekintettel a véralvadást befolyásoló szerekre (acetilszalicilsav (pl. Aspirin[®], Astrix[®], Asactal[®]), clopidogrel (pl. Kardogrel[®], Plavix[®], Zyllt[®]), ticlopidin, heparin tartalmú szerek (pl. Clexane[®]), Syncumar[®], Eliquis[®], Lixiana[®], Xarelto[®], Pradaxa[®]).

UZSOKI UTCAI KÓRHÁZ
A Semmelweis Egyetem Gyakorló Kórháza
1145 Budapest, Uzsoki utca 29-41.
Főigazgató: Dr. Ficzere Andrea

SEBÉSZETI - ONKOSEBÉSZETI OSZTÁLY
Osztályvezető főorvos: Dr. Bursics Attila Ph.D.

E-mail: bursics@uzsoki.hu
Telefon: 06-1-467-3794
06-1-467-3700/1749
Telefax: 06-1-220-9950
www.uzsoki.hu

Általánosságban elmondható, hogy a műtétet megelőző öt napon, ha altatóorvosa vagy kezelőorvosa másképp nem rendeli el, a véralvadást befolyásoló szer elhagyandó.

A műtéti terület szőrtelenítését az osztályunkon dolgozó szakszemélyzet végzi el közvetlenül a műtét előtt.

Osztályos felvétel/műtét előtti nap

Felvételének napján 07:30-kor jelentkezzen a II. emelet B és C épület összekötő folyosóján az 1. vizsgálóban, ahol név szerint (nem érkezési sorrendben) fogják szólítani. Ne feledje, hogy minden orvosi dokumentációját hozza magával (beleértve a CT/MR vizsgálatok képanyagát is CD-n vagy pendrive-on). Megtörténik a személyes adatainak és elérhetőségének ellenőrzése, betegazonosító karszalagot kap, majd a kórterme felé irányítjuk. Ágyának elfoglalását követően kiegészítő laborvizsgálatokat végzünk. A műtét előtti nap egy könnyű reggeli, bőséges folyadékfogyasztás megengedett, a bélelőkészítés megtörténik (hashajtás), illetve az este folyamán a trombózis megelőzését injekció adásával megkezdjük. A műtét reggelén 6 óráig maximum 2 dl tiszta folyadékot (víz, tea, szűrt alma/szőlőlé) fogyaszthat.

A műtét napja

A műtét reggelén fertőtlenítő zuhanyzás szükséges. Gyógyszert önmagától ne vegyen be, a szükséges gyógyszerekről a kórház gondoskodik. Ha valamilyen gyógyszert mégis hiányolna, kérjük a viziten ezt jelezze. Műtőbe szállítás előtt infúziós terápiát kezdünk és gyógyszerérzékenységét figyelembe véve intravénásan antibiotikumot adunk. A műtőbe szakképzett betegszállító szállítja és a beavatkozást követően ő szállítja vissza a kórtermébe vagy az intenzív osztályra. A műtét során a folyadékháztartás monitorozása céljából hólyagkatéter kerül bevezetésre, illetve a műtéti sebzésen felül a hasüregbe dréncsőve(ke)t helyezhetünk be, mely(ek)et a műtétet követően eltávolítunk. Az esetek nagy részében gyomorszonda levezetése is szükséges. A hasnyálmirigyműtétek nagy megterheléssel járó beavatkozások, ezért a műtét után szükségessé válhat az elhelyezése az intenzív osztályon.

A műtétet követően

A műtétet követő tevékenységünk a mihamarabbi gyógyulását szolgálja. Fájdalmát csillapítjuk, hólyagkatéterét a lehető leghamarabb eltávolítjuk, a korai mozgásrehabilitáció céljából gyógytornász kollégák az első naptól kezdve segítik Önt. A bélösszeköttetések védelme és a maradék hasnyálmirigy nyugalomba helyezése végett az első két napon a (műtét során behelyezett) gyomorszondát helyben hagyjuk, szájon át folyadékot és ételt fogyasztani ekkor tilos, infúziós kezelést adunk. A műtétet követő harmadik napon a szondát eltávolítjuk, a táplálást fokozatosan felépítjük, majd dietetikus szakember tanácsokkal ellátja. A műtét után lényeges a laborértékek szoros kontrollvizsgálata, ezért rendszeresen vérvételek történnek. A trombóizmegelőzést az Ön állapotához igazítva alkalmazzuk.

Távozás a kórházból

Hasnyálmirigyműtétet követően a műtét kiterjesztettségétől függően a minimális kórházban töltött idő 6-10 nap. Hazaengedésének napján 10-11 óra között zárójelentését megkapja, tanácsokkal és friss kötéssel látjuk el. Otthonában fizikai kímélet, diéta tartása és meghatározott ideig trombóizmegelőzés céljából véralvadásgátló injekció alkalmazása javasolt. A kontrollvizsgálat/varratszedés időpontját a zárójelentésén megtalálja, amelyre az ambulanciánkra visszavárjuk.

A műtét utáni otthoni teendők

- Amennyiben kezelőorvosa másként nem rendeli el, sebet a műtét utáni 3. napon már víz érheti. A sebet a fedőkötést eltávolítva lezuhanyozhatja, majd zuhanyzást követően a sebet törölje szárazra és fertőtlenítsen le (pl. Betadine®, Octenisept®), a patikában vény nélkül kapható kötszerrel kösse be!
- A műtét utáni fájdalom csillapítására a recept nélkül kapható fájdalomcsillapítók várhatóan megfelelnek.
- A műtét utáni hasfali sérv elkerülése érdekében a műtéttől számítva 4-8 hétig 5 kg-nál többet ne emeljen!

UZSOKI UTCAI KÓRHÁZ
A Semmelweis Egyetem Gyakorló Kórháza
1145 Budapest, Uzsoki utca 29-41.
Főigazgató: Dr. Ficzeré Andrea

E-mail: bursics@uzsoki.hu
Telefon: 06-1-467-3794
06-1-467-3700/1749
Telefax: 06-1-220-9950
www.uzsoki.hu

SEBÉSZETI - ONKOSEBÉSZETI OSZTÁLY
Osztályvezető főorvos: Dr. Bursics Attila Ph.D.

- A varratokat a műtétet követő 7-10. napon távolítjuk el.
- Amennyiben Ön a kórházi kezelés alatt véralvadásgátló kezelésben részesült, otthonában ennek folytatása javasolt, recepttel EESZT-be ellátjuk (patikában TAJ számmal kiváltható).
- A műtét utáni időszakban jelentkező láz, erős hasi fájdalom, ismétlődő hányás, duzzanat, újonnan jelentkező sebváladékozás miatt jelentkezzen ambulanciánkon, hogy az esetleges szövődményeket kizárjuk vagy kezeljük!

Jelen tájékoztató általános jellegű, az Ön személyre szabott kezelését az osztály dolgozói határozzák meg.

Egyéb hasznos információk

- Osztályunkon **klinikai szakpszichológus** segíti a betegek gyógyulását. Kiscsoportos felkészítő foglalkozások és egyéni beszélgetések egyaránt elérhetőek. Amennyiben a műtét kapcsán pszichés támogatásra szorul, forduljon hozzá bizalommal!

Czakó Krisztina: +36305101845

- A műtét körüli időszakban lényeges a megfelelő táplálkozás, ezért a műtét előtti/utáni étrend összeállításában **dietetikus** segíti a betegeinket, aki szükség szerint egyéni diétás tanácsadást is tud nyújtani.

Vincze Vivien: +36202974511 vagy +3614673700/1712 mellék

- Osztályunk infrastrukturális fejlesztésében a nonprofit **FILKO Alapítvány** játszik fontos szerepet. Ha szeretne hozzájárulni az eszközparkunk modernizálásához és szakmai továbbképzésünkhöz, akkor támogatását köszönettel vesszük.

<https://sites.google.com/site/filkopage/our-company>

- **Amit hoznia kell:** saját gyógyszerek, tisztálkodási eszközök, pipere holmik, pizsama, papucs, köntös, esetleg pohár vagy evőeszköz. A ruházatból érdemes több darabot hozni, hogy szennyeződés esetén cserélni tudja.
- **Amit ne hozzon:** nagy értékű elektronikai eszközök, ékszerek, nagy mennyiségű készpénz. **Bár a műtét idejére le tudja adni értékeit, de javasoljuk, hogy ezek biztonsága érdekében, csak a legszükségesebbeket hozza magával! A kórtermekben minden beteg számára található zárható széf, ezek használatát javasoljuk! A kórházba behozott értékeikért felelősséget nem tudunk vállalni!**
- **Látogatási idő:** minden nap délelőtt **10-11 óra** és délután **16-18 óra** között.
- **Ingyenes wifi kód: Uukhguest1.**
- Kórházunk területén a **dohányzás nem megengedett!**